

“NE OLURSAN OL, İZMİR’E GEL”

Burcu BİLİR

*“Değişik çiçeklerden bal toplayan arılar gibi, akıllı adam bütün kutsal kitapların özünü kabul eder ve bütün dinlerdeki iyiyi anlar”
Srimad Bhagavatam*

İnanç turizmi, insanlığın var olduğu günden beri yapılan en eski turizm çeşidi.

Kutsal yerlerin bu dinlere mensup turistlerce ziyaret edilme eğilimlerinin, turizm olgusu içerisinde değerlendirilmesi olarak tanımlanıyor.

Temelini dini inançların tatmininden alan inanç turizminin dünya barışı ve kültürlerarası iletişimin gelişmesinde önemli rol oynadığı yadsınamaz bir gerçek.

Bilinen bir gerçek daha var ki o da şu:

Yeni yüzyılda manevi değerler giderek önem kazanmakta.

Yapay olandan doğal olana bir yöneliş söz konusu.

Bu nedenle; “inanç turizmi” turizm destinasyonlarında hızla yükselen bir değer.

Türkiye bu konuda şanslı ülkelerden biri.

Dört semavi din aynı topraklarda yaşıyor.

Ülkemizin her köşesi, buram buram tarih kokuyor.

Hangi taşın altını kaldırırsanız kaldırın, tarih var.

Raporumuzda; inanç turizmine tanım olarak değinildikten sonra;

- Ülkemizde inanç turizmi,
- İzmir’de inanç turizmi,
- İzmir’de bulunan kilise, sinagog ve camiler ve
- İzmir’de bulunan diğer önemli dini eserlere yer verilecektir.

Tanım Olarak İnanç Turizmi

Dünya İnanç Turizmi Birliği’ne (WRTA) göre; inanç turizmi dünyada en hızlı büyüyen turizm çeşitlerinden biri.

Her dört kişiden biri seyahatlerinde inanç merkezlerine gidiyor.

İnanç turizmi amaçlı seyahat eden kişiler, seyahatlerini mutlaka tekrar etme eğiliminde.

İnanç turizmi sadece 3. yaş turistlere değil, tüm yaş gruplarına hitap ediyor.

İnanç turizmi amaçlı seyahat eden kişiler seyahatlerinde farklı etkinlik ve organizasyonlara da katılmayı ihmal etmiyor.

Tüm dünyada giderek daha çok sayıda inanç sahibi insan, gerek dünyaca tanınan gerekse az bilinen hac merkezlerinde toplanıyor.

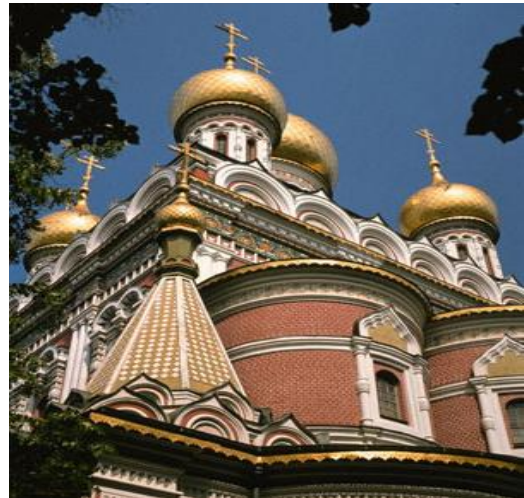
İnanç turizmi uzmanlarından David Gitlitz’e göre; “Çağdaş hacılar, ‘insanların kutsallıkla birleştikleri noktalarda’ dualarının daha büyük bir anlam kazanacağını hissettikleri yerleri arıyor”.

Bu nedenle de dünyadaki genel eğilime baktığımızda;

- Hindistan ve Suudi Arabistan’da otel zincirlerinin müşteri akınlarına karşı yeniden yapılandığını, kapasite arttırdıklarını,
- Kuzey Amerika’da ise tur şirketlerinin artık turlarının kapsamında inanç turizmi merkezlerine yer verdiklerini görüyoruz.

Bilindiği gibi turizmde, tüketici eğilimleri son yıllarda fazlasıyla değişti.

Artık deniz, kum, güneş tek başına kimseyi tatmin etmiyor.

Örneğin; Dünya Turizm Örgütü verilerine göre,

- Yaşanan ekonomik kriz sonucunda dünya genelinde uluslararası turizm hareketlerinde bir düşüş yaşanmış,
- Ancak dini amaçlı ziyaretlerde bir daralma gözlenmemiş.

Bu; inanç turizmi talebinin krizlere karşı daha esnek olduğunu, krizlerden daha az etkilendiğini göstermekte.

Nitekim; inanç turizmi hedef kitesi, inanç merkezlerine yaptığı ziyaretleri bir lüks olarak değil, bir gereklilik olarak görüyor.

Ülkemizde İnanç Turizmi

Dünyada, inanç turizmi yılda yaklaşık 300 milyon kişiye hizmet vermekte ve 18 milyar dolarlık ciro oluşturmaktadır.

Şimdiye kadar ülkemize gelenlerin sayısı on binlerle sınırlı.

Yani, genel turizm arzımızın kaderi, inanç turizmi arzımız için de geçerli.

Hıristiyanlığın ilk yedi kilisesi Anadolu topraklarında.

Bu kiliselerin yanı sıra Anadolu'nun neredeyse her yanı dini miraslarla dolu.

Buna rağmen; ülkemizde "İnanç Turizmi" adı altında yapılan çalışmalar 1995 yılında başlamış.

1995-1998 yılları arasında çok sayıda yabancı tur operatörü, basın mensubu ve konu ile ilgili uzman kişilerin katılımı ile "İnanç Turizmi" turları gerçekleştirilmiş olup tüm çalışmalara rağmen beklenen gelir ve turist sayısına ulaşılamamış.

Devlet İstatistik Enstitüsü'nün "Yabancı Ziyaretçi Eğilim Anketi" verilerine göre; 1965–2007 yılları arasındaki 42 yıllık süre içinde ülkemize "dini amaçlarla" gelen turistlerin sayısı genel turist sayısının %1'i bile değil.

National Geographic Dergisinin "Dünya İnanç Turizmi Haritası"nda son yıllarda yoğun ilgi gören merkezler arasında ülkemize yer verilmiyor.

2010 yılının ilk altı aylık döneminde ülkemize olan toplam turizm talebinin sadece %4,5'i inanç turizmine yönelik.

Ülkemiz, genel turizm pastası içerisinde, inanç turizminin payını 2012 yılı için %10 olarak hedefliyor.

Bu da; 2012 yılında yalnızca inanç turizmi amacıyla gelen kişi sayısının 3 milyondan fazla olacağını işaret etmekte.

İzmir’de İnanç Turizmi

İzmir, gerek kent merkezi gerekse çevresi itibariyle inanç turizmi açısından son derece önemli değerlere sahip bir kent.

Hıristiyanlık açısından önemli kabul edilen Vahyin Yedi Kilisesi’nden biri de Smyrna Kilisesi.

Osmanlı İmparatorluğu’nun İspanya’dan kaçan Musevilere kucak açması neticesinde birçok Musevi ailesi İzmir’e yerleşmiş.

Ayrıca Museviliğin bir kolu olarak gelişen Sabetaycılığın çıkış yeri de İzmir.

Müslüman İzmirli de 16. yüzyıldan sonra ibadethaneleri olan camilerin güzel örneklerini inşa etmeye başlamış.

İlimiz Hristiyanlık alemine göre en kutsal yerler olan Efes kentine ve Meryem Ana’ya sahip olması bakımından da bir çekim merkezi.

İzmir’de;

- Hıristiyanlık açısından İncil’de ismi geçen yedi kiliseden üçü, (İzmir, Efes ve Bergama)
- Yahudiler yönünden Ortadoğu’nun ve Balkanlar’ın en büyük havrası,
- İslamiyet açısından ise pek çok Selçuklu ve Osmanlı eseri ve camisi mevcut.

Kestane Pazarı Cami ile Şadırvanaltı Cami arasındaki Havra Sokağı çevresinde 8 adet sinagog bulunuyor.

Havra Sokağını binlerce Musevi ziyaret ediyor.

Ayrıca tarih kokan camilerimiz, türbelerimiz ve şadırvanlarımız her dine mensup insanlar tarafından görülmeye değer.

İzmir’de birçok kilise ve sinagog bulunmakta.

Bunlar;

- İzmir'in en eski dinsel yapılarından biri olan St. Polikarp Kilisesi,
- Santa Maria Katolik Kilisesi,
- Kutsal kitap İncil'de adı geçen kiliselerden biri olan St. John Kilisesi,
- Ayavukla Kilisesi,
- Signora Sinagogu,
- Şalom (Aydınlılar) Sinagogu,
- Algazi Sinagogu,
- Bikkur Holim Sinagogu,
- Etz Hayim Sinagogu,
- Hevra (Talmut Tora,
- Beth İllel Sinagogu,
- Beth İsrail Sinagogu vs.

İlimizde bulunan camileri ise;

- Kestane Pazarı Cami,
- Kemeraltı Cami,
- Şadırvan Cami,
- Faikpaşa Cami,
- Sahlepçioğlu Cami,
- Hisar Cami,
- Başdurak Cami vs.

Hristiyanlarca hac yeri kabul edilen Meryem Ana Evi, Efes, Saint Jean Kilisesi, İsa Bey Cami ve Yedi Uyurlar İzmir'in bir ilçesi olan Selçuk'ta bulunmakta.

Meryem ana evi, Selçuk'a 9 km. uzaklıkta, 420 m. yüksekliğindeki Bülbül Dağı üzerinde.

Hristiyanlarca "Panaya Kapulu" olarak da adlandırılmakta.

Kutsal kabul edilen yerin M.S. 4.yüzyılda inşa edildiği sanılıyor.

Meryem Ana'nın 101 yaşına kadar burada yaşadığına ve öldüğüne inanılmakta.

Papalık tarafından 1967 yılında Hristiyanlığın kutsal bir yeri olarak ilan edilmiş.

15 Ağustos'u izleyen ilk Pazar günü ayin yapılmakta ve buraya gelenler hacı olmakta.

Selçuk'un yanı sıra Birgi de bir inanç turizm merkezi.

Birgi'ye coğrafi konum olarak çok yakın olan Bozdağ ve Gölcük de Birgi'ye inanç turizmi yanısıra eko turizm açısından zengin bir nitelik kazandırmakta.

Kent dokusunda Osmanlı ve Selçuklu mimarisinin seçkin örnekleri bulunuyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanan Stratejik Planda da Birgi'nin inanç turizmi açısından geliştirilmesi öngörülmüş.

Ayrıca bölgede İmam-ı Birgivi Türbesi ve Medresesi, Darül Hadis Medresesi, Güdük Minare Mescidi, Ulu Cami ve Aydınoğulları Türbesi yer almakta.

İstanbul'dan Tire'ye gelen, medrese kuran, Tire'deki tarihi veba salgınından sonra kampüsü Birgi'ye taşıyan Mehmet Efendi, ülkemizin birçok yöresinden hala ziyaretçi çekmekte.

Kısaca, İzmir özellikle üç kutsal din açısından oldukça önemli bir merkez.

İzmir, Havra Sokağı çevresindeki sinagoglardan, Kemeraltı'ndaki camilere, Alsancak'taki kiliselere kadar tam bir hoşgörü kenti.

Ancak böylesine önemli bir merkezin yeterince bilindiğini söylemek pek mümkün değil.

Günümüz dünyasında "dinsel kökenli çatışmaların" ön plana çıkarılmaya çalışıldığı ortamda; ülkemizin ve özellikle de İzmir'in tarihsel geçmişinin ve mevcut kültürel mirasının ne kadar mesaj verici olduğu ortada.

İzmir için de şöyle bir gerçek var ki;

Dinlerin buluşma noktası olan İzmir'in verdiği mesaj: "Ne olursan ol, İzmir'e gel"

Bize düşen bu tarihin ve eserlerin gerçeklerini gün ışığına çıkarmak, onların tanıtımını yapmak ve bu sayede ekonomik ve kültürel alanda fayda sağlanmasını gerçekleştirmek.

Kaynakça

- İnanç Turizmi Günleri II "Sempozyum, Bildiri Ve Konuşmaları", 16-18 Nisan 2004, İzmir
- İzmir İli Turizm Envanteri Ve Yatırım Potansiyelleri, İzmir Ticaret Odası, Yayın No: 146, Kasım 2004, İzmir
- İzmir'in Tarihi Kent Merkezinin Unesco'nun Dünya Mirası Listesine Kazandırılması Projesi, İzmir Ticaret Odası, www.izto.org.tr
- www.kultur.gov.tr
- www.turizmgazetesi.com
- www.turizmdebusabah.com
- www.balkangunlugu.com